Prevencia diabetu 1. typu – utópia sa mení na realitu?

Doc. MUDr. Viera Doničová, PhD.
Interná a diabetologická ambulancia, Košice

Za posledných desať rokov sa uskutočnilo alebo uskutočňuje vyše sto klinických štúdií založených na rôznych intervenciách zameraných na prevenciu vzniku diabetu 1. typu u vysoko rizikových jedincov, alebo spomalenia progresu samotného ochorenia po jeho klinickej manifestácii. Nedávno publikovaná štúdia založená na použití anti-CD3 protilátok viedla k čiastočnému zachovaniu funkcie B-buniek pankreasu a celkovo k zmene priebehu ochorenia.

vTeplizumab je monoklonálna anti-CD3 protilátka modifikujúca CD8+ T-bunky. Ide o efektorové bunky, ktoré hrajú dôležitú úlohu v deštrukcii B-buniek. Štúdia bola dizajnovaná ako dvojito zaslepená randomizovaná štúdia u vysoko rizikových príbuzných diabetikov 1. typu vo veku 8,5 – 49,5 roka (celkovo bolo randomizovaných 76 účastníkov, 72 % z nich bolo vo veku £18 rokov), prítomnosť minimálne 2 autoprotilátok a súčasne bez klinickej manifestácie diabetu. V intervenčnej skupine po randomizovaní sa podával teplizumab podľa navrhnutej schémy počas dvoch týždňov. Výsledky boli veľmi zaujímavé, v skupine na teplizumabe bol čas do vzniku a diagnostikovania DM1 (medián) 48,4 mesiacov, zatiaľ čo v placebo skupine 24,4 mesiaca. V skupine, ktorá dostala teplizumab, bolo diagnostikovaných 19 jedincov (43 %) s diabetom, v placebo skupine 23 jedincov (72 %).

Aj tieto štúdie, ktoré sú lastovičkami vo výskume prevencie vzniku a manifestácie DM1 sú veľmi dôležité, pretože poukazujú na reálnu možnosť v budúcnosti znížiť vznik tak závažného ochorenia, ktoré mení významne každodenný život pacienta aj jeho prognózu. Význam prevencie diabetu 1. typu si ešte lepšie uvedomíme vo svetle nedávno publikovaných epidemiologických štúdií. **Podľa údajov zo Švédska, klinická manifestácia diabetu 1. typu pred 10. rokom života znamená stratu v očakávanej dĺžke života o 17,7 roka u žien a o 14,2 rokov života u mužov.**